

Antwerpen, 30 maart 2013

Voormiddagprogramma zaterdag 30 maart van 11 tot 12 uur

De plechtigheid in de kathedraal

10 30 u : Onthaal aan de ingang van in de kathedraal in Antwerpen. Er is orgelspel vanaf 10 30 u.

10 58 u : **Rik** (WMK) zegt kort dat de inhuldiging gaat starten en zal ook elke nieuwe spreker (zie hieronder) inleiden.

Monseigneur, beste mensen allemaal.

Wij heten u van harte welkom in deze Onze-Lieve-Vrouwekathedraal die reeds van halverwege de 14 eeuw heilige grond is van het volk van God. Dat dit een kathedraal van het volk is hoeft geen betoog. Wie er doorheen loopt wordt aangesproken door aandenkens, monumenten en kunstwerken uit meer dan 7 eeuwen leven van dat volk. Vandaag wordt door de huidige generatie mensen aan die lange lijst van gebeden en beelden één nieuw beeld toegevoegd. Binnen luttele minuten wordt het hier onthuld. Wij zijn dankbaar u hier aanwezig te weten op dit installatiemoment. Op de eerste plaats willen wij de bisschop van deze kathedraal, mgr. Bonny en zijn team danken omdat hij ons die kans geeft. Graag het eerste woord aan mgr. Bonny.

11 00 u : **Welkom door mgr. Bonny**, hij verwelkomt alle genodigden in het bijzonder de slachtoffers, de mensen van de opvangpunten en de pastores van het bisdom. Hij vernoemt hier ook de naam van de kunstenaar: Ingrid Rosschaert.

Rik: *Mgr, dank voor deze ...warme woorden. Wij luisteren nu naar Linda Opdebeeck die vanuit de Werkgroep Mensenrechten in de kerk terugblijkt op wat er vooral dit en de voorbije jaren op gang is gebracht om wegen van herstel te zoeken en te vinden. We starten met luisteren naar een lied van Bert Smeets. Het lied "Try baby try" schreef hij als lijflied voor alle slachtoffers van Seksueel Misbruik. Bert is de oprichter van onze zustergroep (met de naam Mea Culpa) uit Nederland.*

TRY BABE TRY door Bert Smeets

*Try babe try babe try babe try
you can't be happy all the time
Try babe try babe try babe try
I'm not always the same
this time I wanna leave and say goodbye*

*I hear bells ringing, who got an answer
I need to free my mind again
I know the game's going on too long
Where did our love go wrong*

*I remember as a kid I use to be be humble
Dreams only make you stumble*

*how I need her again, again
Commitment is a strange friend
So...won't you try babe try..*

*Can you bring me my girl with a magic lantern
Will she kiss me, hold me for ever
We use to make love, rain or shine
Eating cherries from her mouth*

*Oh there must be someone, somewhere around
Can these walls talk back sometimes;
don't you worry baby who's not alone
you can't find your way back home...try babe try*

when

11.08 u : **Getuigenis vanwege WMK door de voorzitter Linda Opdebeek.**

Beste mensen, vorig jaar rond deze tijd van het jaar stond ik in de kathedraal van Brugge voor dezelfde reden als nu hier, in de kathedraal van Antwerpen. Ik heet u dan ook hartelijk welkom voor de tweede inhuldiging van het glazen kleedje als eerbetoon aan de slachtoffers-overlevers van seksueel misbruik binnen de Kerk.

Ik wil eerst en vooral de twee stuwende, drijvende en nooit-aflatende krachten van de WMK danken voor hun vastberadenheid om slachtoffers te beluisteren, te begeleiden en te helpen. Dat zijn natuurlijk Rik en Norbert, zonder wie we nog nergens zouden staan.

Het was weeral een bewogen jaar voor ons met de start van de Arbitrage en de Opvangpunten van de bisschoppen, waar veel slachtoffers voor de eerste keer in hun leven hun verhaal konden en durfden doen en waar ze hopelijk ook voor het eerst geloofd en erkend werden. Waar ze ook voor kozen, het was een hele stap vooruit tegenover vroeger, want de Kerk was bereid te luisteren.

Ikzelf stapte naar Arbitrage. Mijn verhaal had ik al tot vervelends toe verteld, tegenover mijn dader, zijn oversten, Rik, de dokter, andere slachtoffers, de pers. Bij Arbitrage was dit dus niks nieuws, maar dat de afvaardiging van de Kerk me daar zei dat het erg was wat ik had meegemaakt, was wel nieuw en gaf me een gevoel van erkenning.

Dat ze tegelijkertijd twee slinkse paragrafen in hun besluiten hadden gestopt en me maar 7000 euro gaven voor drie en een half jaar verkrachting met penetratie omdat ik er te goed en te sterk uitzag, deed me nog maar eens beseffen dat het moeilijk vertrouwen is op de Kerk.

Ik wil het hier dan ook even hebben over vertrouwen en wat seksueel misbruik doet met een mens. Mijn jeugdjaren zijn gestolen door een man die zich boven God stelde, die besliste een kind – en met mijn nog vele andere – op een egoïstische, ziekelijke, wrede manier te gebruiken om zichzelf te bevredigen omdat een normale seksualiteitsbeleving voor hem verboden was. Wat verboden en taboe is, maakt het des te aantrekkelijker, dat weten we allemaal.

Hij en zijn hele systeem van macht, onderdrukking en geheimdoenerij, hebben mij een vieze jeugd gegeven. Jaren van walging van mezelf, isolement, wanhoop, vreetbuien, vluchtreacties, verdriet en onbegrip. Ik begreep het toen allemaal niet, maar nu weet ik dat het hierdoor komt dat mijn vertrouwen in de mensen voorgoed geschonden is en begrijp ik nu ook waar mijn verlatingsangst vandaag komt. Zijn ziekelijke, perverse gedrag heeft het niet toegelaten dat ik de warmte en het mooie van pure, eerlijke en leuke seksualiteit kon ontdekken op een normale manier. Daardoor zal er steeds een donkere schaduw over mijn seksualiteitsbeleving blijven hangen.

Ik weet dat jij en ik ons vaak niks waard voelen, dat we ons steeds willen bewijzen en geen rust vinden, nog zo'n souvenir van het misbruik, maar alleen al dat we hier staan, toont dat we sterk zijn en veel kunnen. Voor het overige moeten we ons leven leven op een aangename, waardevolle manier.

Wij hebben van de natuur het leven gekregen. Ik weet dat 'gewoon' leven voor mij altijd moeilijker zal zijn dan voor mensen die geen misbruik gekend hebben. Toch kan ik het mijn dader en zijn

medeplichtigen en vooral zijn oversten die hiervan op de hoogte waren en decennia lang niets ondernamen, niet gunnen dat ik eraan kapot ga. Het leven heeft best nog mooie momenten die we allemaal moeten proberen te blijven zien. Het gebeurde een plaats geven, loslaten, relativieren, want ieder mens maakt wel iets moeilijks in zijn of haar leven mee. Het begin van het leven is soms eng, het einde meestal triest, maar het gaat om de tijd ertussen. Je jeugd moet je de rest van je leven zien te verwerken, maar als je hoop de kans geeft om boven te komen drijven, gebeurt dat ook.

Linda Opdebeeck

11 15 u : **Onthullen van het beeld** door het wegnemen van de purperen dwaal door mgr. Bonny en mensen vanuit de Werkgroep Mensenrechten in de Kerk.

Rik: *Dank Linda omdat u voor heel wat slachtoffers hun eerste strohalm bent geweest om ook naar buiten te durven treden. Samen met vele anderen plaatsen jullie in deze kathedraal een beeld.*

Het beeld symboliseert een doopkleed. Wie het straks van dichterbij bekijkt zal zien dat er met dat kleed iets ergs, iets onherstelbaars is gebeurd. Het is een beeld, gemaakt in breekbaar glas, en drukt zo de kwetsbaarheid uit van het kind. Al te lang moesten deze kinderen leven alsof met hen niets ergs was gebeurd. Daarom kozen wij als titel voor deze sculptuur: Esse est percipi. Zijn is waargenomen worden. Een beeld dus, dat om erkenning roept. Mag ik nu mgr. Bonny vragen om samen met enkele slachtoffers het beeld Esse est Percipi te onthullen.

Tijdens deze onthulling muzikaal optreden van violiste Nadja Nevolovitsch

Zij speelt door tot 11 18 u.

Ze speelt 3 delen uit de Sonata N°.1 in g-klein van Johann Sebastian Bach: eerste deel: Adagio

Rik: *In onze werkgroep leren wij zien hoe elk slachtoffer op zijn of haar wijze dit misbruik probeert te erkennen en te verwerken. Soms is het de worsteling van een mensenleven lang. Sommigen van hen proberen in woorden, muziek of beeld uit te drukken wat zij meemaken. Daarom geef ik nu graag het woord aan Staf Van Pelt. Staf zegt het vandaag niet alleen met woorden maar ook in een beeld. Je ziet het hier.... staan... Ik geef graag het woord aan Staf.*

11.21 u : Getuigenis van Staf Van Pelt + verwijzing naar zijn kunstwerk

Er zijn geen woorden voor...

Mijn verhaal begint hier achter de hoek, in de Sint-Pieterstraat. In een huis met enkele verdiepingen aan de linkerkant van de straat.

Als elf jarig jongetje belde ik aan en ging schoorvoetend met mijn boekentasje én met mijn slecht rapport de trap op. A.V. deed de deur open en ik ging naar binnen. En toen gebeurde het.

En drie uur later ging ik verdoofd met mijn boekentasje én met mijn slecht rapport de trappen af en trok de deur achter mij dicht. Ik stond op de stoep, nog steeds verdoofd, verlamd. Alsof er met een zware hamer een slag op mijn hoofd gegeven was. Er waren geen woorden om te zeggen wat er in me omging... en geen woord kwam er verder uit mijn mond.

Dit is meermaals gebeurd. Zo een jaar of vier lang, al of niet gekoppeld aan een slecht rapport, minstens één keer om de veertien dagen, in drukke perioden één keer per week.

Een twintigtal jaar na deze ervaringen van seksueel misbruik kwam ik na heel wat therapeutisch werk ertoe om een verhaal neer te schrijven onder de titel "van een klein konijn...". De aanleiding tot dit verhaal was een klein vogeltje dat tegen de voorruit van mijn vrachtwagen vloog en een bloedspoor trok

van schuin linksonder tot ergens in het midden van de ruit. Daar bleef het even met opengebroken bek hangen en ineens verdween het van de ruit. Ik verschoot van dit voorval en vooral van de impact die zo een botsing tot gevolg had. Het vogeltje was in een mum van tijd opengereten en ik zag het in mijn achteruitkijkspiegel fladderend achter mij op het beton dood neervallen.

Op een of andere manier bleef het beeld van het vogeltje in me hangen en bij het verder rijden met mijn vrachtwagen zag ik hoe langer hoe meer zwaar gekwetste en verminkte dieren langs de kant van de weg liggen. Vossen, egels, honden, eenden, kippen en konijnen. .. het hield niet op.

En opeens sloeg mijn gevoel naar binnen en schoot ik in een hevige huilbui die verder rijden onmogelijk maakte. Mijn hart deed zeer en ik voelde me vastzitten in mezelf. Ik smiet mijn remmen dicht, ging op de pechstrook staan en voelde ineens in alle hevigheid de gelijkenis tussen mezelf en al die dode dieren die ik zag liggen op de snelweg: opengereten, verbrijzeld, gesloopt, overdonderd en uitgesmeerd op het beton. Vooral de konijnen troffen me. Hun zachte pels besmeurd met bloed en verpletterde ingewanden. Soms zag ik hun kaken door hun wangen steken. Dit ben ik die daar opengespleten lig, dit ben ik!

Tijdens het schrijven van mijn verhaal merkte ik dat er een deel was waar ik in woorden niet bij kon. Ik botste precies op een muur in mijn woorden en zinnen. Maar ik wilde dieper en verder voelen wat er in me bewoog en dit op een of andere manier naar buiten brengen. Het woelde en stormde hevig in mij en het beeld van die uitgesmeerde konijnen op de rijweg bleef me inspireren. De pijn in mijn hart hield aan. Ik bleef me zo voelen, verminkt en opengereten, mijn kern gekraakt, gesloopt. En hiermee wou ik verder. Ik wou dit naar buiten brengen in een beeld, een symbool. Iets dat verder ging dan woorden.

En zo begon ik thuis metalen afval te zoeken, en ook overal in mijn buurt. Ik vond een oud stuk spoorstaaf, tandwielen, moeren en een oud slot, een versleten takkenschaar en kogellagers, stukken van een ketting en oude scharnieren. Al het roest werd er af gehaald met de slijpmachineborstel en de stukken werden mooi op een hoopje gelegd.

Met al die dingen ben ik beginnen lassen in mijn atelier. In een soort trance waarbij ik soms kwaad werd en ook heel verdrietig plakte ik de stukken op elkaar en merkte ik dat er ineens een konijn ontstond dat vastgeketend was aan een spoorstang en niet kon ontkomen voor de overdonderende trein.

Twee dagen heb ik zo "in het ijzer gezeten", in een afwisseling van verdriet en pijn, kwaadheid, opluchting, passie en verbeterheid. Soms kwamen de lasbolletjes op mijn huid en vloekte ik hevig van de pijn en de brandvlekken op mijn huid. Soms zag ik door de tranen niet meer waar ik mijn lasnaad aan het leggen was. Maar ik ging verder en het was een heel innig en intens contact met mezelf, met alles wat ik voelde en met de storm die er in me aan het razen was...

Mijn lijf liet zien wat er in me bewoog en dat was nieuw, heel nieuw. Er barstte iets van binnen naar buiten uit... en alle uiteengereten stukken kwamen precies ook weer bij beetjes samen in mezelf! Er herstelde zich iets diep in mij. Binnen- en buitenkant klopte weer met elkaar!

En toen het beeld af was en nog warm genoeg om me er aan te verbranden wist ik: ja, dat is het, zo voelt het. Dat is wat er gebeurde toen, dat is wat ik niet kon zeggen daar op de stoep...dat is de essentie van seksueel misbruik: vastgeketend, overweldigd, uit elkaar gereten, in mijn kern gekraakt, verminkt en verdoofd. En ook deze opsomming schiet te kort, want ik kan ze blijven herhalen zonder dat het me vredig maakt of rust geeft.

Er zijn inderdaad geen woorden voor.

En nu staat het beeld hier, ik wou het jullie laten zien...

Ik heb van deze kathedraal op een of andere manier seksueel misbruik "gekregen" en ook een koperen kandelaar die A.V. veertig jaar geleden aan mijn moeder gaf (Om haar te bedanken voor mijn welwillende aanwezigheid? Uit schuldgevoel? Als betaalmiddel? Als zoethoudertje? Ik weet het niet...).

Hij staat nu naast de blauwe zetel in mijn salon. Ik wil in ruil graag mijn konijn aan de kathedraal geven. Het is een mooie plek. Een mooie plek om in te wonen voor zo een konijn... Staf Van Pelt (2013)

11.28 u : Instrumentaal moment: violiste Nadja Nevolovitsch: 2de deel Siciliano

Rik: *Dank u wel Staf, voor dit aangrijpend getuigenis. Dank ook omdat u de moed had dit smeedwerk, aan ons deelgenoot te laten worden.*

In het tweede en laatste deel van deze inhuldiging willen wij, rekening houdend met wat onherstelbaar is gebeurd wegen van herstel zoeken en vinden.

Op de eerste plaats denken wij aan de mensen die het niet meer hebben kunnen vertellen en omwille van het misbruik zijn overleden. Wij noemen hier hun namen evenals de namen van mensen vanuit de werkgroep die mensen in moeilijke momenten bij stonden en nu overleden zijn.

Marc Dewit leest de lijst van namen---Overledenen WMK

Liliane Wijnants, Patrick Vandendriessche, Theo Vanoppen, Corinna Gielen, Jean-Marie Lallemand, San Deurinck, Remi Verwimp, Rudi Verstraete, Koen Reymer, Etienne Van Heuverswyn, Ria Coghe, Annie Van Durme, Bjorn Denoyette, Rita Forceville, Engeltje Vandommele, Damien Limpens, Germaine Robberechts, Marcel Declerck, Pieter-Paul Van Hoorde, Alewijn Laenens, David Delange, Tony Verhaeghe, Alain Vercaemer, Joke Slembrouck, Georges De Keyzer, Eddy Lemmens, Willy, Marie-Louise Vanlede, Hendrik Dehaene en Patrick Dehaene.

Rik: *En toch mag het hier vandaag een dag van hoop zijn. Daarom luisteren wij nu naar professor Manu Keirse, die mee aan de basis ligt van de ommezwaai van ontkenning naar erkenning van het seksueel misbruik binnen kerk en samenleving. Graag het woord aan professor Keirse.*

11.38 u : Getuigenis door Professor Manu Keirse: Kiezen om te zwijgen is geen goede keuze

Gedurende lange tijd heeft de maatschappij niet gezien of beseft dat seksueel misbruik van kinderen en jongeren die zich in een minderheidspositie bevinden een vorm van machtsmisbruik is, en dus een misdaad. Of leefde er toch een zeker besef, en was dit de reden dat het in het verborgene gebeurde, of dat het in de doofpot werd gestopt? Het minste dat men kan zeggen is dat uit alles blijkt dat men in alle geleidingen van de samenleving de omvang en de ernst van het probleem schromelijk heeft onderschat. Hierdoor werden slachtoffers ondersteuning en begrip onthouden, daders ongemoeid gelaten en heel veel extra leed toegevoegd voor mensen die door deze misdaden reeds zwaar werden geraakt. Waarom is de installatie van dit beeld nu belangrijk? Is de problematiek van het seksueel misbruik van kinderen de laatste jaren niet tot vervelens toe via de media in onze woonkamers binnengedrongen? Loopt men niet het gevaar mensen opnieuw tot slachtoffer te maken door telkens opnieuw pijnlijke wonden open te rijten? Of is de golf nu niet al lang voorbij? Waarom blijven graven in het verleden?

De symbolische daad van vandaag is een teken dat het verleden niet zomaar mag worden toegedekt. De schandalen die in de laatste jaren aan het licht zijn gekomen zijn geen geïsoleerde feiten maar hebben zich in alle sectoren van de samenleving en in alle landen van de 'beschaafde' wereld voorgedaan. De ogen hiervoor sluiten en doen alsof het allemaal niet zo erg is geweest is negeren van onrecht. De problematiek moet in zijn volle omvang aan het licht worden gebracht. Dat is de enige manier om onrecht te herstellen en herhaling in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen. Hiermee kan misschien

‘onrecht uit het verleden’ worden omgezet in ‘recht voor de toekomst’.

Het collectieve zwijgen en verzwijgen in het verleden heeft een soort duizeligheid bij slachtoffers teweeggebracht. De ontkenning van anderen was soms bijna erger dan het oorspronkelijke misdrijf. Als de autoriteiten slachtoffers niet geloven, als omstanders datgene tegenspreken waarvan ze niet kunnen verdragen het te weten, beroven ze slachtoffers van een normaal bestaan op deze aarde. Hun gevoelens van gekwetst en getraumatiseerd zijn moeten worden weggeduwd, maar daarmee zijn ze niet verdwenen. Hun lijf draagt de scherven.

Daders, omstanders en slachtoffers hebben vaak samengespannen in ontkenning of vergeten en aldus het misbruik kansen gegeven voor herhaling. Het was dan ook geboden om het over een totaal andere boeg te gooien.

Op de vraag van de bisschoppenconferentie en de oversten van religieuze orden en congregaties werd een nieuw beleid uitgewerkt op basis van zes krachtlijnen:

1. De kant kiezen van het slachtoffer. Dat is in het verleden te weinig gebeurd. Er werd gekozen voor het imago van de Kerk. Daders waren gezagsfiguren in een onaantastbare positie. Slachtoffers waren in een kwetsbare positie. Ze dragen het nog steeds mee in de poriën van hun lijf. Elke vorm van relativeren of elke ongelukkige uitspraak wordt als een splinter in het gezicht van het slachtoffer geslingerd.
2. De stilte doorbreken. Zwijgen is onaanvaardbaar als spreken kan redden. De kracht van het probleem lag niet alleen in het misbruik maar in het feit dat het verborgen werd. Dat duwde de slachtoffers in de eenzaamheid.
3. Erkenning en herstel van het leed dat hen is aangedaan, van de machteloosheid waarin ze zich bevonden, van de stilte waartoe ze werden veroordeeld, van de deuk in hun persoonlijke ontplooiing en van de schade in hun relationele bekwaamheid.
4. De vorm van herstel wordt bepaald door het slachtoffer. Hij moet opnieuw stem en zeggenschap krijgen.
5. Een rechtmatige aanpak van de daders.
6. Preventie voor de toekomst.

Om deze krachtlijnen in de praktijk om te zetten werden er ook zeven structurele maatregelen genomen:

1. Een netwerk van tien opvangpunten: een per bisdom, een voor de Franstalige en een voor de Nederlandstalige congregaties.
2. Een centraal opvangpunt.
3. Mogelijkheid van verwijzing voor bemiddeling bij neutrale en onafhankelijke instanties onder het beheer van justitie.
4. Arbitrage buiten de structuren van de Kerk.
5. De oprichting van de Stichting Dignity die ervoor zorgt dat de vergoedingen die worden afgesproken zonder verwijl aan slachtoffers worden uitbetaald en de afspraken worden nagekomen.
6. Verwijzing naar de normale rechtsgang voor niet-verjaarde feiten.
7. De oprichting van een Interdiocesane Commissie voor Preventie voor Bescherming van Kinderen en Jongeren met een zestal opdrachten.

Met deze krachtlijnen en structurele maatregelen willen we proberen om onrecht uit het verleden om te zetten in recht voor de toekomst. Loopt dat nu ideaal? Het blijft werk van mensen voor mensen die in een uiterst moeilijke en kwetsbare positie verkeren. Ze moeten hun verhaal vanuit de diepte waar het is opgeborgen terug bovenhalen. In dit pijnlijke proces kan elke schijn van relativeren, een vraag naar hoe en wat, een moment van aarzeling of twijfel, de toonaard van het gesprek verkeerd aankomen en

kwetsen. Alle suggesties en bedenkingen zijn dan ook welkom om beter recht te doen aan het verhaal, de pijn en het verdriet van de slachtoffers. Ik wil hier dan ook mijn oprechte waardering uitdrukken voor hen die reeds jaren opkomen voor een eerlijk erkennen. Ze hebben veel betekend, niet alleen voor de slachtoffers maar ook voor ons.

11.46 u : instrumentaal stuk: violiste Nadja Nevolovitsch: derde deel: - Presto

Rik: *Ook vanuit onze werkgroep, waarin wij 800 mensen ondersteunen in hun zoeken naar wegen van erkenning en herstel, willen wij u onze verwachtingen voor de toekomst voorleggen. Ik geef graag het woord aan priester Norbert Bethune.*

11.50: Getuigenis opvolging schuldig verzuim + dankwoord van WMK door Norbert Bethune.

Geachte aanwezigen, niet toevallig staan we hier in de kathedraal van Antwerpen, één jaar nadat wij met onze Werkgroep Mensenrechten in de Kerk vorige jaar in de kathedraal van Brugge eenzelfde initiatief namen. Bisschoppen De Kesel en Bonny zijn in Vlaanderen immers gekend om zich het seksueel misbruik aan te trekken.

Dat deze beiden in de kathedraal van hun bisdom een beeld in ontvangst willen nemen dat refereert naar de gruwel van het seksueel misbruik door clerici stemt ons dankbaar. Op deze wijze drukken zij een blijvend respect uit voor de vele mensen die slachtoffer werden.

Ook niet toevallig staan we hier op Paaszaterdag.

In deze dagen wordt een Man herdacht die recht deed aan gekwetste en marginale mensen: lammen, doven, blinden, melaatsen, herders, vrouwen, kinderen.

Daarmee vervulde hij zijn rol zoals deze door de profeten was voorspeld.

Hij werd vervolgd door mensen die wet en macht lieten primeren op de rechten van de mens.

In navolging van Hem staan wij hier vandaag omwille van dat gebrek aan respect dat clerici hadden voor de integriteit van kinderen. Dat recht werd in onze Vlaamse kerk geschonden door priesters en religieuzen. Zo ontnamen zij kinderen en jongeren het recht om langzaam open te bloeien als seksueel en relationeel wezen. God noch mens kan dit laten gebeuren. En toch werd het in onze kerk getolereerd of toegedekt. Waar verkeerd gebruikte macht en het ontbreken van dat fundamentele respect voor de kleinsten samen spelen werden daden gepleegd waarvan de gevolgen levenslang nazinderen. Het heeft een aantal mensen de dood ingejaagd of verwezen naar een bestaan aan de rand van de samenleving vol schaamte, schuldgevoel, verlies aan vertrouwen en zelfrespect. Dat het misbruik gebeurde door mensen die de kerkelijke seksuele moraal hoog in het vaandel dragen maakt het allemaal pijnlijker.

Toch staan wij hier vandaag omdat het tij is gekeerd.

De afgelopen jaren heb ik mogen kennis maken met bisschop De Kesel van Brugge. Hij belichaamt voor mij de intentie van de huidige kerk: slachtoffers beluisteren met een groot empathisch vermogen, hen bemoedigen en waarderen. Niet in de verdediging schieten of relativiseren, maar afstand nemen van de feiten uit het verleden en de daders sanctioneren. Bij de Antwerpse bisschop mgr. Bonny mogen wij een even grote doortastendheid waarnemen.

Dat dit alles mogelijk werd hebben wij op de eerste plaats te danken aan de initiatiefnemers van de parlementaire commissie terzake. Een uniek Arbitrage-orgaan werd in het leven geroepen. Het werkt inspirerend voor de Ovangpunten van de bisschoppen. Alleen blijven wij het betreuren dat een (al te vroege) afsluitdatum werd bepaald... zodat niet alle slachtoffers tijdig op de hoogte konden worden

gesteld om hun klacht in te dienen.

Echte herders binnen de kerk stellen geen einddatum als het gaat om herstel aan te bieden. Wij hebben de bisschoppen dan ook modellen voorgelegd om in de toekomst deze herstelbemiddeling nog te verfijnen en te verdiepen.

Toch ervaren wij dat niet alle oversten of bisschoppen slachtoffers onbevooroordeeld beluisteren. De oude reflex om daders uit de wind te zetten is nog niet overal verdwenen.

In die gevallen verliest het kerkelijke optreden aan kracht. Schuldig verzuim blijven ontkennen of een erkenning tegenwerken blijft de toestand verzieken. Zomaar de spons vegen over het schuldig verzuim uit het verleden blijft als een smet kleven aan de nochtans waardevolle nieuwe aanpak zoals de Belgische bisschoppen deze hebben verwoord in de brochure "Verborgene Verdriet".

Daarom hebben wij de bisschoppen er op gewezen dat binnen een aantal Opvangpunten van de kerk, naast de vrijwillige en gemotiveerde inzet van iedereen, - waar wij dankbaar voor zijn - te weinig professionalisme aanwezig is. Slachtoffers van seksueel misbruik ervaren dat het empathisch, waardierend en bemoedigend luisteren vanuit Opvangpunten soms de plaats ruimt voor het minimaliseren van de feiten of voor het in vraag stellen van de geloofwaardigheid van het slachtoffer.

Anderzijds ervaren wij dat bisschoppen onze aanbevelingen in hun beleid ter harte nemen. Dit is een trendbreuk en stemt ons hoopvol voor de toekomst. De geschiedenislessen uit een wrang verleden worden zo hoop voor een betere toekomst.

Het "Esse est percipi doopkleed" dat de slachtoffers van seksueel misbruik hier vandaag de bisschop van Antwerpen aanbieden drukt 'onherstelbare beschadiging' uit. Anderzijds blijft het voor allen die deze kathedraal bewonen of bezoeken een intentie: deze 'operatie beschadiging van kinderen' willen wij nooit meer meemaken.

Dat dit rotsvaste geloof hier bij alle aanwezigen vandaag leeft belooft ons een betere toekomst.

Rik: *Professor Keirse en Norbert, dank om ons deelgenoot te maken van deze hoopvolle perspectieven. Om deze plechtigheid af te sluiten luisteren wij graag naar het slotwoord van mgr. Bonny.*

11.56 u : **Slotwoord door mgr. Bonny:** EEN KLEED VAN KRISTAL

Het beeld van kunstenares Ingrid Rosschaert verschilt van de andere kunststukken in deze kathedraal. De meeste beelden, brandramen en schilderijen stellen composities van imposante figuren voor: mannen en vrouwen gekleed in dure stoffen en rijke gewaden. Ze zijn met elkaar in gesprek of zijn samen iets aan het doen. Het zijn kunstwerken die de menselijke ervaring vergroten en verheerlijken. De belangrijkste figuren lijken zoveel gespierder en heldhafter dan ze in werkelijkheid waren.

Het beeld dat voor ons staat, past niet in deze reeks. Het staat alleen. Het is klein en bescheiden. Het heeft de maat van een kind, niet van een volwassene. Het straalt meer broosheid en kwetsbaarheid uit, dan grootheid of kracht. Het beeld is blijven steken in de kinderjaren. Het is trouwens gemaakt uit erg kwetsbaar materiaal: uit gebroken en gemalen glas. Het kan niet vallen zonder te barsten of te breken. Kwetsuren uit de kindertijd slaan wonden die nooit meer dichtgaan. Ze verhinderen dat mensen nog voluit kunnen groeien. Op de littekens van het verleden komen bovendien stekelige punten die snijden langs alle kanten, zoals het kunstwerk.

Het beeld is leeg. Het is een kleed zonder drager: geen meisje en geen jongen. Bij het beeld komt spontaan de vraag naar boven: waar ben jij nu? Waar ben jij die vroeger paste in dat kinderkleed? Waarom ben je als een vogel uit dat kleed weggevlogen? Waarom heb je als een vluchteling dat kleed achtergelaten? Meestal koesteren we kinderkleren als een persoonlijk souvenir. Ofwel geven we ze door aan vrienden voor hun kinderen. Dit kleed staat er verstreven en verstreend bij. Iemand wilde er niet meer in wonen en er niet meer aan herinnerd worden. Het geheugen vliegt weg uit het lichaam, omdat de herinnering te pijnlijk en te vernederend is. Men zou het liefst verhuizen naar een ander lichaam, naar een ander omhulsel. Maar geen ander omhulsel kan ooit nog echt het mijne worden.

Van alle kunstwerken in de kathedraal is dit beeld niettemin het meest heldere, het meest doorzichtige. Het lijkt op een lamp die licht uitstraalt. Dat heldere licht contrasteert met de duisternis waarvoor het kind op de vlucht ging. Wat gebeurd is, mocht het daglicht niet zien. Het vond plaats op verborgen of verboden plaatsen, buiten het oog van wie hulp had kunnen of moeten bieden. Het beeld zet zich echter niet voor eeuwig vast op die duistere plek. Zoals de woestijn kan bloeien, kan het duister van de nacht wijken voor het licht van de dag. Geen kwetsuur is zo diep of ze kan een plaats van genezing en van hoop worden. Het kleine kleed is geen doodskleed meer. Het lijkt meer op een doopkleed of op een klein trouwkleed. De beweging van het kleed is trouwens niet gemodelleerd op een gekromde of versleten rug, maar op de zwierigheid van een vlotte beweging. Het kleed wil weer gaan dansen. Het wil weer leven. De zware steen van het graf is weggerold.

Vandaag is het Stille Zaterdag: een dag van stilte tussen het verdriet van Goede Vrijdag en de vreugde van Pasen. Het is de aangewezen dag om dit beeld een plaats te geven in onze kathedraal. Met dit beeld willen we aan de slachtoffers van seksueel misbruik in de kerk een vaste plaats geven in de herinnering en in de bezinning van onze christelijke gemeenschap. We willen hun verhalen verbinden met de hoop die in ons leeft: dat uit gelukkige kinderoogen het licht van Gods menslievendheid onder ons mag blijven stralen. + Johan Bonny

12.00 u : Slotgebed door Mgr. Bonny samen met de aanwezigen

Visioen op een nieuwe toekomst

(kan voor een gelovige als een gebed gebeden worden)

Gij,

Wilt Gij oog hebben

voor het kleinste mensenkind?

Zie het kleine kind

dat nog alle kanten op kan,

dat nog open staat

voor al wie goed is

maar ook voor ieder die verkeerd doet,

een kind dat nog niet weet wat 'kiezen' is
en nog niet weet
van goed en kwaad.

Help dat kind
doe het geen kwaad
maar zegen haar/zijn groei.

Wilt Gij oog hebben
voor wat nog klein
en onvolgroeid is?

Wie een kind kwaad doet,
bind hem voor eeuwig vast
aan de zwaarste molensteen.

Gij
zorgt er voor
dat geen kind
in onze grote wereld
ooit nog wordt vertrapt
dat zijn ziel nog wordt gedooft
haar lijf nog wordt onteerd.

Gij
sluit voor altijd onze mond
als wij ooit nog zouden zwijgen
en sprakeloos blijven toezien

als kinderen worden vernederd,
jongeren worden verkracht
baby's worden beroofd van wie zij zijn.

Doordring ons ervan
dat hoe kapot geslagen wij ook zijn
dat klein veel kan
dat wij kunnen opstaan
en fier van hier verder gaan
en leven
met de eenvoud van het ware
dat nooit meer in ons
kan worden dood gemaakt.

Zegen de groei van wie teer,
onaanzienlijk en gebroken was.

Als Gij ons niet opnieuw
tot volle bloei brengt
wie dan wel? (samenstelling: Rik Devillé)

12.03 u. **Uitnodiging receptie:** mgr. Bonny nodigt de aanwezigen uit voor een receptie- en ontmoetingsmoment. Einde van het gebeuren. Ondertussen blijft er zacht orgelspel.

-----eindredactie draaiboek Rik Devillé Goede Vrijdag 29 maart 2013-----

Op de plaat onder het beeld op de sokkel staat deze tekst:

ESSE EST PERCIPI
zijn is waargenomen worden

Om nooit te vergeten
het lijden, sterven
en uitzien naar herkenning en opstanding

van slachtoffers van seksueel misbruik
in de Katholieke Kerk.

Door de slachtoffers en hun sympathisanten
aangeboden aan de bisschop van Antwerpen
tussen Goede Vrijdag en Pasen

op Paaszaterdag 30 maart 2013

vanwege de Werkgroep Mensenrechten in de Kerk

-----aparte plaat, op diezelfde sokkel-----

Beeld van Ingrid Rosschaert 2013

Locaties van de kunstwerken die gemaakt zijn vanuit WMK

*Het kunstwerk *Esse Est Percipi* van Ingrid Rosschaert is opgesteld in de Sint-Antoniuskapel, links van het hoofdaltaar in de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal te Antwerpen (België).*

Een vergelijkbaar kunstwerk, eveneens van Ingrid Rosschaert is onder dezelfde naam opgesteld op paaszaterdag 2012 in de doopkapel van de Sint-Salvatoriekathedraal te Brugge.

Het kunstwerk "Konijn" van Staf Van Pelt staat ter beschikking van groepen of gemeenschappen die rond het verwerken van seksueel misbruik in de kerk (of in het algemeen) een activiteit opzetten.

Het kunstwerk "Nooit meer misbruik" van Karinina staat heel binnenkort in de Don Boscokerk te Buizingen en kan eveneens daar aangevraagd worden ter gelegenheid van een activiteit rond kindermisbruik.

Deze installatieplechtigheid 2013 is een initiatief van de Werkgroep Mensenrechten in de Kerk i.s.m. de bisschop van Antwerpen en het kerkbestuur van de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal te Antwerpen.

www.mensenrechtenindekerk.be
Panoramalaan 8 1560 Hoeilaart
068-8910161-68

mensenrechtenindekerk@gmail.com